

Lista termenilor utilizați frecvent în domeniul traducerilor

Prestator de servicii de traducere (PST) – persoană sau organizație ce prestează servicii de traducere și/sau interpretare. Poate fi o persoană juridică, o persoană fizică autorizată sau o persoană fizică.

Traducere - reprezintă procesul de transpunere a unui text scris dintr-o limbă sursă într-o limbă țintă, Interpretare - reprezintă procesul de transpunere pe cale orală a unui text sau discurs dintr-o limbă sursă într-o limbă țintă, care necesită prezența interpretului într-o locație specificată de Beneficiar sau participarea sa la tele sau videoconferințe la sediul Prestatorului;

Limba sursă – limba din care se face traducerea/interpretarea.

Text sursă – textul ce trebuie tradus.

Limbă țintă – limba în care se face traducerea/interpretarea.

Text țintă – rezultatul procesului de traducere în limba țintă.

Interpretare simultană – traducerea în timp real a unui discurs din limba țintă în limba sursă / traducerea unui discurs concomitent cu rostirea acestuia.

Interpretare consecutivă – traducerea în limba țintă a discursului oferit în limba sursă după terminarea acestuia sau după fiecare frază.

Interpretare tip whispering (la ureche) – interpretare simultană fără echipament etnic specializat, într-un cadru mai restrâns, în care interpretul și vorbitorul vorbesc în același timp.

Interpretare de tip liaison – traducerea pasajelor scurte, secțiune după secțiune.

Echipament de interpretare – include în general una sau mai multe cabine fonoizolante pentru interpreți, echipament de traducere simultană, mixer, căști, microfoane fixe și/sau mobile, sonorizarea sălii.

Memoria de traducere – bază de date computerizată care conține segmente de text în limba sursă și corespondentul acestora în una sau mai multe limbi țintă, care poate fi consultată pentru traducerea de noi segmente de text din limba sursă în limba sau limbile țintă respective.

Instrumente TAC (traducere asistată de calculator, în engleză *CAT – computer-assisted tools*) – instrumente care permit traducătorului să utilizeze baza de date (memoria de traducere) pentru facilitarea traducerilor. Printre cele mai frecvent întâlnite instrumente TAC: Trados, SDLX, DejaVu, Transit.

Servicii cu valoare adăugată – reprezintă orice servicii auxiliare traducerii și/sau interpretării, care nu sunt incluse în serviciile de bază, dar care se află în legătură cu acestea și sunt necesare Beneficiarului și care fac obiectul unui acord separat. Exemple: legalizarea notarială a traducerilor, adaptare, actualizare, transcriere, transliterație, DTP, aliniere, subtitrare, dublare, revizie sau revizie de specialitate a unor texte traduse de terțe părți, corectură (bun de tipar), retroversiune.

DTP (Desktop Publishing) – crearea și editarea unui document cu ajutorul calculatorului în vederea tipăririi acestuia.

Revizie – examinarea unei traduceri pentru a stabili dacă este adecvată scopului convenit, compararea textelor sursă și țintă cu recomandarea de măsuri corective.

Corectură – verificarea înainte de publicare (bunul de tipar).

European
Language
Industry
Association

ELIA

ABTR
Asociația Birourilor de Traduceri din România

Revizie de specialitate – examinarea unui text țintă pentru a stabili dacă este adecvat scopului convenit, dacă se respectă convențiile din domeniu, cu recomandarea de măsuri corective (se face doar pe textul țintă, nu compară ținta cu sursa).

Autorevizie – verificarea textului tradus de către traducător, pentru a se asigura că sensul a fost redat cu exactitate, că nu există omisiuni sau erori și că specificațiile serviciului au fost respectate întocmai.

Legalizarea notarială a traducerilor - atestare de către notarul public a autenticității semnăturii traducătorului aplicată pe o traducere.

Adaptare – transformarea unui text literar pentru a corespunde unor cerințe sau anumitor împrejurări; modificare a unei opere pentru a trece dintr-un gen în altul.

Actualizare – transpunerea unor modificări efectuate în textul sursă în traducerea acestuia în limba țintă, astfel încât versiunea de traducere obținută să corespundă în toate privințele cu versiunea de text sursă prezentată.

Transcriere – transpunerea în scris a unui text vorbit/interpretat pe baza unei înregistrări audio.

Transliterație - transpunere, transcriere dintr-un alfabet în altul a unui text scris, redându-se literele prin echivalentele lor din alfabetul în care se transcrie, fără a se ține seama de eventualele deosebiri de ordin fonetic dintre semnele celor două alfabete (de obicei pentru transpunerea în textul țintă a numelor și denumirilor dintr-un text sursă scris într-un alfabet diferit de cel în care se scrie textul țintă).

Aliniere – crearea unor corespondențe între cuvinte, fraze sau paragrafe dintr-un text sursă și un text țintă, pentru a fi ulterior importate într-o bază de date; de obicei se realizează cu utilizarea unui instrument software specializat pentru aliniere (ex. WinAlign, SDL Align).

Subtitrare – realizarea subtitlurilor unui film sonor.

Subtitlu – text imprimat pe o peliculă cinematografică, la baza imaginii, care cuprinde traducerea dialogurilor din filmele sonore.

Dublaj – înregistrare a dialogului sau a cântecului vocal dintr-un film de către o altă persoană decât titularul rolului respectiv și cu maximum de sincronizare; înlocuire a dialogului din coloana sonoră originală a unui film cu o versiune tradusă oral, sincronizare a traducerii vorbite a unui film cu mișcările și scenele lui.

Retroversiune – traducere din nou a unui text în limba din care a fost tradus (*en: backtranslation*); serviciu utilizat ca metodă suplimentară de asigurare a calității de către unii clienți; traducere a unui text din limba natală într-o limbă străină.

Traducător – reprezintă persoana autorizată sau calificată să presteze servicii de traducere.

Interpret – reprezintă persoana autorizată sau calificată să presteze servicii de interpretare.

Manager de proiect – persoană angajată a Prestatorului de Servicii de Traducere care monitorizează și supraveghează procesul de pregătire a traducerii, desemnează traducătorii, revizorii și revizorii de specialitate, dacă este cazul, formulează instrucțiuni pentru toate părțile implicate în proiect, asigură și monitorizează unitatea traducerii, monitorizează și supraveghează derularea proiectului în termenele stabilite, se asigură că toate părțile implicate, inclusiv clientul, sunt informate cu privire la evoluția proiectului și care dă acordul final pentru livrarea serviciului.

Revizor – persoană diferită de traducător, cu competențe în limba sursă și limba țintă, care efectuează revizia.

Revizor de specialitate – expert în domeniu, cu competență pe limba țintă, care efectuează revizia de specialitate a unei traduceri.

Corector – persoană însărcinată cu citirea și cu marcarea pe o corectură a greșelilor față de textul original, în vederea înlăturării lor în tipografie.

Terminolog – persoană care face o cercetare terminologică a textului de tradus, identifică termenii de specialitate și creează un glosar cu termenii adaptați domeniului, înainte de traducerea unui text de specialitate.

Stil – mod specific de exprimare într-un anumit domeniu al activității omenești, pentru anumite scopuri ale comunicării; totalitatea particularităților lingvistice, componistice etc. de exprimare a unui conținut concret propriu unui scriitor, unui compozitor, unei opere, unui gen etc.

Greșeală – reprezintă transpunerea conștientă sau involuntară a unui cuvânt și/sau a unei expresii din limba sursă în limba țintă într-o formă necorespunzătoare din punct de vedere gramatical sau semantic, cu consecința prejudicierii sensului acestuia/acesteia.

Materiale sursă – reprezintă totalitatea înscrisurilor sau textelor aflate pe orice fel de suport cu privire la care Prestatorul oferă servicii.